

BOGOLY JÓZSEF ÁGOSTON
Indázó szenvedély

„wie ich dich nenne
 wenn ich an dich denke und
 du nicht da bist:”

(Friederike Mayröcker:
Wie ich dich nenne, 1. strófa)

„...nem tudom, hogy csináltad, de tényleg itt voltál és minden utcai zenész olasz dallamokat játszott a kedvedért. Azért szeretem Kotort, mert még nem glancolták ki teljesen, itt vannak az idő nyomai. Úgy érzem Te is érzed azt, ami itt van.” A szikrázó napfényben fehéres kőfalak, klastrom-romok, kis települések és turisták csörgedeztetik a szót, és tagolják foltokban a számunkra már megnyílt teret, távoli nézetben az öböl mentén az egész partvidéket.

Van valami még, ami rejtőzik itt, de mutatni magát közvetlenül nem fogja soha? Nem mindig van ez így. Most veled leszek. Az idő rétegei láttatják, mennyire telített és elhagyott egyszerre a világ. A telt felhőkből testet öltő égen, az áttörő fénnel közelítek feléd. Indázó szenvedéllyel gondolok Rád. A keskeny félsziget nyílt vízre futását fékezed, nehogy végig száguldjon az öböl hosszán. Regula és szankció. A szemed sugarában. Látod ott a tengerparttól futó zöld csíkot? A tengerre igyekvő félsziget. Tanúsító jeled. Nagyfélkörben minden tág. Egy kőoszlop ott áll. Feketeruhás idős asszony az erkélyen, a parton, éppen cserzett arcú sovány férjére mordul, elég volt a pipázásból már. Három szent szobra a Szent Trifun-székesegyházban örökkön örökké őrt áll. Fenn fenyőerdők zöld foltjai fehér sziklák között, lenn illatos olajfaligetek és háromszor termő fügefák, pálmafák. A parton promenád.

Meztelen árbocrúd végén szemérmetlenül tündököl a fény. Beléd hatol egy korai reggel. A félgömb-kupolákhoz vezető lépcsőd és a dombra vivő sikátorod között folytonos simogatással érinti bőröd bársonyát. Víz mossa a mohás követ. Itt-ott izgalmas táncot jár a vízbe merülő babérfa ága. Tapintása. Zöld bőrlevél? Valami van a vízparti levegőben? Fenn az öböl fölött a naptányérra hajol egy arc. A kotori Plavi Horizont-strand finom homokszemcséiben, a testedhez érintkező felületen megmozdul a kvarc. Érzed, közelről így, de ott távol is, ő ott van a földrengést szen-

vedett keskeny utcák végén magasodó, fehér tört sziklák oromzatán. Remeteéletet él veled.

Jártál már félkörben, öbölmentén mindenfelé? Utcaikon, tereken és óvárosi hangulatokon, tengerparti sétákon, erőt gyűjtő elhatározásodban, frissen edzett lelked mélyén, ott a kérdés. Az esték csendes vonulásában, a boltívek alatt félárnyékba húzódó déli fényben, a kövezett utca fölött a két ház között kifeszített kötélén himbálózó, fakuló piros szoknya látványában ki szólít meg? Szét vannak szórva a részletek? Kotori-öböl. Beszorítva a hegyek lábánál. Látod ott azt a parti szélső utcát? Ott is ott vagyok veled. Az emeletes, nagy kőház felfelé indázik, mintha érinteni akarná a benned magasodó hegy lábfejét. Az ablakokon ódon zsaluk vonják ki a fényt a kőbe vájt szobákból, és hűvös sávok élnek árnyékéletet veled. Árnyékot kereső fénytükör? Mivé leszel? Egy tenger felőli magasból érkező, hegyoromról hozzád igyekvő szelőlő érinti melledet. Benne van minden. Még az a fehér sziklafolt is. Igen ott fenn, a hegyen, látod. A felhők között voltam hosszan, és most itt vagyok, de csak egy pillanatra. Büntetésből egész nap az öböl ölelő hegyláncre szórt éles kavicsokon térdepelek.

Kék vagy fehér a távol itt? A Nap ragyogásában álomaranyszínű vagy. Gyere, kanyargó, kőpad szegélyű utak vezetnek ide fel. Fentről harangtorony látszik, benne elnémult kolokol honol, ószláv ima zeng a romokon. Amott átjáró van két kőház között, a kőlépcsők fokai és a kovácsoltvas erkélyek némán szóródnak szét. Romok ezek, vagy a múlt elhagyott teste tárulkozik ki este? Az ódon lámpaoszlop tetején, mintha két gótikus kisházszerű világítótest lenne? Mi vagyunk benne. Als/Ob: esti, párás fényben. Az éjszakák különösek. A magukat bátorítók még ilyenkor is vízen vannak. Egy szörfös éppen bedől a vízbe a partnál. Ő lesz a holnapi motorcsónakos a kora délelőtti sétán? Majd integet. Vagy talán a burekos, aki amúgy is minden nap ezt teszi? Peti a sós túróval töltött burekot itt megkedvelheti.

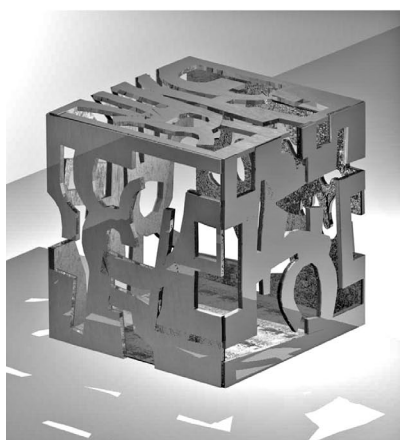
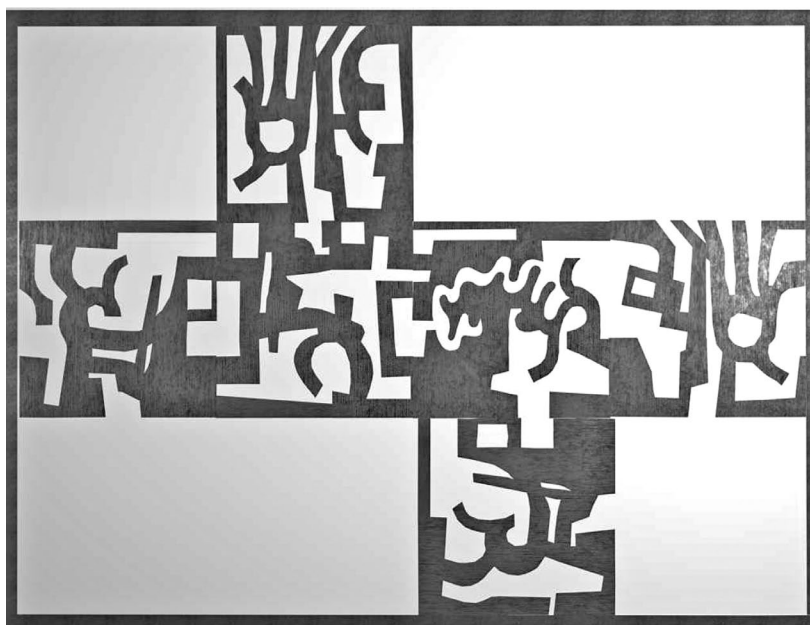
Tengeri szél lapozza könyveidet. Mayröcker és Jelinek szövegei elkísérnek téged ide, a geológiai időbe szorult öbölbe. Tengerparti szabadulás az időzáradból? A kotori Plavi Horizont-strandon sirály száll át a fejed fölött. A másik is ott köröz. Mondják, enyhén radioaktív homokszemcsékkel teli, gyógyító fővenyű ez a strand. Egy óvatlan pillanatban egy éhes sirály csap le a magasból az őrizetlenül hagyott hamburgerre. Légi parádét rögtönöz. Fekete Hegyek-, Monte Negro-, Crna Gora-, Kara Dag – Free Style, repülő üzem-

módban, a sirály meghúzza a magassági kormányt, majd eltűnik az égen a tivati repülőtér felé. Fantasztikusan tud repülni, megirigyled. Földön maradsz. Sétálni viszlek. Egy hűvös sikátoron áramolsz át.

Ne hozz engem zavarba! Mindenhol élő metaforát találsz. Sóhajtasz az óvárosi séta közben, igen, a széleken, néha olyan helyen is látsz fát kinőni, ahol ez szinte elképzelhetetlen. Nappal felforrósodó, éjjel kihűlő köerdőben élsz, több mint egy héten át. „Este az óvárosban, séta közben néztem fel a Holdra. Valóban óriási volt. Napközben a Nappal beszélgettem és arra gondoltam, Te is ezt teszed.” Gyere, nézd, a kőfalon ez valami tengerre nyíló lőrés lehetett. Az ablaksor feletti mellvédéről egy szakállas ágyú csonkja bámul kifelé.

„...az egyik sikátor ódon házfalainak mélyedéseiben egyszerű fehér gyertyák égtek. Szerintem Te

is itt voltál.” Igen. Füge, gránátalma, babérlevél illata és olasz zene árad szét az óvároson. Szíved mélyén csókomra vársz. Kőrozettás kotori emlékeid között kutatsz tétován? Elolvasod a feliratot az óvárosi ház utcai oldalán: CAFFE. Közben kétszázötven boltívén feszül benned a gyönyör. Ez kell neked itt az óvárosban. Az első levegővételnél egy közeli kőház piros kéményvégződésén akad meg a szemed. Ott van. Rámosolyogsz a Holdra. A beérkező és a távolodó hajókra is gondolsz közben. Áttör a fény mindeneden. A lelkedben egy nagy öböl tárul fel, és máris nyílik fölé a magas ég. Óriási erődszerű, ritkás felhőkkel. Tűz van benned, indázó szenvedéllyel. Újabb feliratot látsz az utcai kiülős helyen: Pizzeria, TRG. Mégis, inkább CAFFE. Ragyog az arcodon. Mosolyodban nincs regula. A Hold először a várhegy mögül kukucs-kált ki, majd úgy ragyogott éjjel, mint még soha.

Vizuális terv (2013)